

27 Απριλίου 2021

Κατάσταση του παγκόσμιου αμπελοοινικού τομέα κατά το 2020 - Συνέντευξη τύπου Διεθνούς Οργανισμού Αμπέλου και Οίνου (OIV) (20.04.2021)

Εκτενή αναφορά στα παγκόσμια βασικά μεγέθη του αμπελοοινικού τομέα παραθέτει η Έκθεση του γραφείου ΟΕΥ της Ελληνικής Πρεσβείας στο Παρίσι η οποία αναφέρει:

Πραγματοποιήθηκε την Τρίτη, 20 τρέχ., διαδικτυακή συνέντευξη τύπου του Γενικού Διευθυντή του Διεθνούς Οργανισμού Αμπέλου και Οίνου (Organisation Internationale de la Vigne et du Vin – OIV) κ. Pau Roca, κατά την οποία παρουσιάστηκαν τα αποτελέσματα του 2020 όσον αφορά την παγκόσμια παραγωγή, κατανάλωση και το διεθνές εμπόριο οίνου. Από πλευράς μας, τη συνέντευξη παρακολούθησε η κα Αντωνία Παπαδοπούλου, Γραμματέας ΟΕΥ Α΄.

Χαρακτηρίζοντας το 2020 ως “έτος αντοχής”, ο κ. Pau Roca ξεκίνησε την παρουσίασή του εκφράζοντας τη συμπάράστασή του προς του Γάλλους κυρίως, αλλά και τους Ιταλούς και Γερμανούς οινοπαραγωγούς που επλήγησαν σημαντικά από τον παγετό που έπληξε τις χώρες κατά το πρώτο δεκαπενθήμερο του Απριλίου (βλ. έγγραφό μας Α.Π.Φ. 2730/ΑΣ 178/ΣΗΔΕ 546/20.04.2021, μη προς όλους).

Σύμφωνα με τον ίδιο, κατά το 2020, έτος της κρίσης Covid-19, ο αμπελοοινικός τομέας παρουσίασε τα εξής βασικά μεγέθη: η επιφάνεια του παγκόσμιου αμπελώνα το 2020 εκτιμάται στα 7,3 εκ. εκτάρια (mha), παραμένοντας σταθερή από το 2017. Η παγκόσμια παραγωγή οίνου, μη συμπεριλαμβανομένων των χυμών και του μούστου, εκτιμάται σε 260 εκ. εκατόλιτρα (mhl) (+1% σε σχέση με το 2019), επίπεδο ελαφρώς χαμηλότερο του μέσου όρου για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά. Η παγκόσμια κατανάλωση οίνου εκτιμάται στα 234 εκ. εκατόλιτρα (mhl), σημειώνοντας μείωση 3% σε σύγκριση με το 2019 και φτάνοντας στο χαμηλότερο επίπεδο κατανάλωσης από το 2002. Το 2020, οι παγκόσμιες εξαγωγές οίνου συρρικνώθηκαν ελαφρώς σε όγκο φθάνοντας τα 105,8 mhl (-1,7% σε σχέση με το 2019), αλλά σημείωσαν σχετικά σημαντική πτώση σε αξία, κατά 6,7%, φθάνοντας τα 29,6 δισ. ευρώ. Πιο συγκεκριμένα:

Α. Εξέλιξη επιφάνειας αμπελοκαλλιεργειών παγκοσμίως

Το 2020, η επιφάνεια των αμπελοκαλλιεργειών παγκοσμίως ανήλθε σε 7,3 εκ. εκτάρια. Η συνολική έκταση των αμπελώνων εμφανίζει μια σταθεροποίηση από το 2017, μετά την πτώση που προκλήθηκε από τη σημαντική μείωση των εκτάσεων σε χώρες όπως η Τουρκία, το Ιράν, οι ΗΠΑ, η Πορτογαλία και το Ουζμπεκιστάν. Η σταθεροποίηση που παρατηρείται, ωστόσο, κρύβει ετερόκλητες εξελίξεις σε διάφορες περιοχές του κόσμου.

Πιο συγκεκριμένα, στην Ευρωπαϊκή Ένωση παρατηρείται σταθερότητα των επιφανειών αμπελοκαλλιεργειών για έβδομο συνεχές έτος, στα 3,3 εκ. εκτάρια, εμφανίζοντας ισορροπία μεταξύ εκριζώσεων και νέων φυτεύσεων από το 2015. Αυτή η σταθερότητα μπορεί να αποδοθεί στην έναρξη εφαρμογής το 2016 του Κανονισμού (ΕΕ) 1308/2013 σχετικά με τη διαχείριση του αμπελουργικού παραγωγικού δυναμικού, ο οποίος έδωσε τη δυνατότητα στα κ-μ της ΕΕ να επιτρέψουν μία ετήσια αύξηση της φύτευσης έως 1% του αμπελώνα που έχει ήδη φυτευτεί.

Σε επίπεδο κ-μ, τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία για το 2020 δείχνουν αύξηση της έκτασης των αμπελώνων στη Γαλλία (797 kha, +0,4%) και την Ιταλία (719 kha, +0,8%). Αντίθετα, η επιφάνεια των αμπελώνων μειώθηκε σε σχέση με το 2019 στην Ισπανία (961 χιλ. εκτάρια, -0,6%) που κατέχει την πρώτη θέση παγκοσμίως, την Πορτογαλία (194 χιλ. εκτάρια, -0,2%), τη Ρουμανία (190 kha, -0,4%), τη Βουλγαρία (66 kha, -1,8%) και την Ουγγαρία (65 kha, -3,9%). Τέλος, σταθεροποίηση της επιφάνειας παρατηρήθηκε στη Γερμανία (103 kha), τιμή που συμβαδίζει με τον μέσο όρο των τελευταίων είκοσι ετών.

Στην Ελλάδα, η έκταση των αμπελώνων παρουσιάζει μία σταθερότητα τα τελευταία έτη, στα 109 χιλ. εκτάρια (kha), κατέχοντας το 1,5% της παγκόσμιας επιφάνειας αμπελώνων.

Στην Ανατολική Ευρώπη, η Μολδαβία συνέχισε την πτωτική της τάση που ξεκίνησε από το 2018, φτάνοντας σε μια συνολική έκταση αμπελώνων 140 kha (-2%), η οποία εξηγείται από τη συνεχιζόμενη διαδικασία αναδιάρθρωσης και μετασχηματισμού του αμπελώνα της. Η Ρωσία αντιθέτως, κατέγραψε οριακή αύξηση των αμπελώνων της το 2020, κατά 0,6%, στα 96 kha.

Στον υπόλοιπο κόσμο, η Κίνα, μετά από μία μακρά περίοδο σημαντικής επέκτασης (2000-2015), είδε την ανάπτυξη του αμπελώνα της το 2020 να επιβραδύνεται (785 kha, +0,6% σε σχέση με το 2019) για πέμπτο συνεχόμενο έτος. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της Τρίτης Εθνικής Αγροτικής Απογραφής στην Κίνα, τα δεδομένα των αμπελουργικών επιφανειών έχουν αναθεωρηθεί σημαντικά, με αποτέλεσμα η Κίνα να βρίσκεται στην τρίτη θέση παγκοσμίως ως προς την έκταση το 2019 και το 2020, μετά την Ισπανία και τη Γαλλία. Ομοίως, στις Ηνωμένες Πολιτείες (405 kha), η συνολική επιφάνεια των αμπελώνων μειώνεται σταθερά από το 2013. Η Τουρκία, ο πέμπτος αμπελώνας στον κόσμο, είδε το μέγεθος της έκτασης των αμπελώνων της να μειώνεται για άλλη μια φορά το 2020 κατά 4,7 kha, φθάνοντας συνολική επιφάνεια 431 kha. Είναι η έβδομη συνεχόμενη χρονιά που το μέγεθος του αμπελώνα της Τουρκίας μειώνεται, σημειώνοντας συνολική μείωση άνω των 70 kha από το 2013. Επιπλέον, μειώσεις των εκτάσεων σημειώθηκαν στους αμπελώνες της Αργεντινής (215 kha, -0,2%), της Χιλής (207 kha, -1,2%) και της Βραζιλίας (80 kha, -1,2%). Στη Νότιο Αφρική, η έκταση των αμπελώνων μειώθηκε ελαφρώς σε σχέση με το 2019, στα 122 kha. Τέλος, στην Αυστραλία η έκταση των αμπελώνων παρέμεινε σταθερή στα 146 kha, ενώ στη Νέα Ζηλανδία η επιφάνεια αυξήθηκε κατά 2% φθάνοντας στο ρεκόρ των 40 kha.

B. Παγκόσμια παραγωγή οίνου

Η παγκόσμια παραγωγή οίνου το 2020 εκτιμάται ότι ανήλθε σε 260 εκ. εκατόλιτρα (mhl), σημειώνοντας ελαφρά αύξηση κατά 3 mhl (+1%) σε σχέση με το 2019.

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η παραγωγή το 2020 εκτιμάται στα 165 mhl, που αντιστοιχεί σε αύξηση 8% (+12 mhl) σε σύγκριση με τις χαμηλές επιδόσεις του 2019. Παρά την απόπειρα εθνικών και κοινοτικών κανονισμών να περιορίσουν την παραγωγή και τις αποφάσεις αρκετών ιταλικών, γαλλικών και ισπανικών ενώσεων παραγωγών να καθορίσουν τους οινοποιηθέντες όγκους σε επίπεδο χαμηλότερο από εκείνο του 2019 λόγω της αναμενόμενης πτώσης της ζήτησης παγκοσμίως, ο ευνοϊκός καιρός οδήγησε σε άφθονη συγκομιδή σε πολλές περιοχές της ΕΕ.

Σε επίπεδο κ-μ, η Ιταλία (49,1 mhl), η Γαλλία (46,6 mhl) και η Ισπανία (40,7 mhl), οι οποίες μαζί αντιπροσωπεύουν το 53% της παγκόσμιας παραγωγής οίνου το 2020, σημείωσαν απότομη αύξηση της παραγωγής τους σε σχέση με το 2019 κατά 1,5 mhl (+3%), 4,4 mhl (+11%), και 7 mhl (+21%) αντιστοίχως. Αύξηση της παραγωγής σημείωσε επίσης η Γερμανία (κατά 8,4 mhl, +2%). Αντίθετα, όλες οι υπόλοιπες κύριες χώρες παραγωγής οίνων κατέγραψαν πτώση σε σχέση με το 2019: η Πορτογαλία (6,4 mhl, -2%), η Ρουμανία (3,6 mhl, -7%), η Αυστρία (2,4 mhl, -3%) και η Ουγγαρία (2,4 mhl, -12%).

Όσον αφορά την παραγωγή της Ελλάδας, αυτή κατέγραψε μείωση κατά 6% σε σχέση με το 2019 και διαμορφώθηκε σε 2,3 εκ. εκατόλιτρα.

Στην Ανατολική Ευρώπη, η Ρωσία (4,4 mhl, -4%) και η Ουκρανία (0,7 mhl, -33%) σημείωσαν αξιοσημείωτη πτώση στην παραγωγή οίνου το 2020. Η Μολδαβία υπέφερε λόγω των δυσμενών συνθηκών λόγω ξηρασίας, οι οποίες οδήγησαν σε χαμηλό επίπεδο συγκομιδής, με οινοποιηθείσα παραγωγή ίση με 0,9 mhl (-37% σε σχέση με το 2019). Η Γεωργία (1,8 mhl), σε αντίθεση, εκτιμάται ότι αυξάνει την παραγωγή οίνου κατά 2% σε σύγκριση με το 2019, καταγράφοντας ένα επίπεδο παραγωγής κατά 37% υψηλότερο από τον μέσο όρο της πενταετίας.

Στον υπόλοιπο κόσμο, τα διαθέσιμα στοιχεία για την Κίνα δείχνουν μια εκτιμώμενη παραγωγή 6,6 mhl το 2020, μειωμένη κατά 16% σε σχέση με το ήδη χαμηλό επίπεδο παραγωγής του 2019. Πρόκειται για μια απότομη μείωση της παραγωγής κρασιού για τέταρτη συνεχόμενη χρονιά, ένα σαφές σημάδι της αβεβαιότητας που επικρατεί σχετικά με την ανάπτυξη του κινεζικού αμπελοοινικού τομέα. Μια πιθανή εξήγηση για αυτήν την αρνητική τάση είναι τα διαρθρωτικά προβλήματα (όπως δύσκολες κλιματολογικές συνθήκες, τεχνολογικοί περιορισμοί και συνολική χαμηλή παραγωγικότητα) που αντιμετωπίζει η Κίνα, τα οποία καθιστούν την κινεζική βιομηχανία οίνου λιγότερο ανταγωνιστική σε σύγκριση με τους εισαγόμενους οίνους.

Η παραγωγή οίνου στις ΗΠΑ εκτιμάται σε 22,8 mhl, μειωμένη κατά 11% σε σχέση με το 2019. Αυτή η εντυπωσιακή πτώση το 2020 μπορεί να εξηγηθεί από ένα συνδυασμό παραγόντων, όπως οι δυσμενείς καιρικές συνθήκες που προκάλεσαν τις πυρκαγιές στην Καλιφόρνια από τον Αύγουστο έως τον Οκτώβριο, οδηγώντας σε χαμηλότερες αποδόσεις, καθώς και η προσπάθεια αντιμετώπισης του προβλήματος υπερπροσφοράς σταφυλιών και οίνου. Στη Νότιο Αμερική, η συνολική τάση στην παραγωγή οίνου το 2020 είναι πτωτική σε σχέση με το 2019, με την παραγωγή σε Αργεντινή (10,8 mhl), Χιλή (10,3 mhl) και Βραζιλία (1,9 mhl) να σημειώνει μείωση κατά 17%, 13% και 5% αντιστοίχως. Στη Νότιο Αφρική, η παραγωγή του 2020 ανήλθε σε 10,4 mhl, αυξημένη κατά 7% σε σχέση με το 2019, πλησιάζοντας προοδευτικά προς τα μέσα επίπεδα παραγωγής που καταγράφηκαν πριν από την έναρξη της ξηρασίας που επηρέασε σημαντικά τη χώρα για τρία συνεχόμενα χρόνια (2016, 2017 και 2018). Όσον αφορά την Αυστραλία, η παραγωγή οίνου σημειώνει μείωση για τρίτη συνεχόμενη χρονιά, φθάνοντας το χαμηλότερο επίπεδο που καταγράφηκε την τελευταία δεκαετία, τα 10,6 mhl (-11% σε σχέση με το 2019), ενώ αντίθετα, στη Νέα Ζηλανδία, η παραγωγή ανήλθε σε 3,3 mhl το 2020, αγγίζοντας το υψηλότερο ιστορικά επίπεδο παραγωγής, με αύξηση 11% σε σχέση με το 2019.

Γ. Παγκόσμια κατανάλωση οίνου

Η παγκόσμια κατανάλωση οίνου το 2020 εκτιμάται ότι ανήλθε σε 234 mhl, σημειώνοντας μείωση 3% σε σύγκριση με το 2019. Αυτή η πτώση κατά 7 mhl είναι ανάλογη με αυτήν που παρατηρήθηκε κατά την παγκόσμια οικονομική κρίση του 2008-2009. Παρόλο που αυτό αποτελεί το χαμηλότερο επίπεδο κατανάλωσης από το 2002, δεδομένης της αβεβαιότητας που επικράτησε το 2020, η πτώση κατά 3% υποδηλώνει ότι ο τομέας του οίνου δεν φαίνεται να είχε ιδιαίτερα μειωμένες αποδόσεις σε σχέση με άλλα προϊόντα. Το 2020, πρώτο έτος της υγειονομικής κρίσης Covid-19, έφερε στο προσκήνιο τις σημαντικές διαφορές στις καταναλωτικές συμπεριφορές στις διάφορες χώρες του κόσμου.

Ωστόσο, σύμφωνα με τον Γεν. Δ/ντή του ΟΙΥ, οι εκτιμήσεις των εθνικών επιπέδων κατανάλωσης πρέπει να ερμηνεύονται προσεκτικά, λαμβανομένων υπόψη των εγγενών περιορισμών της μεθοδολογίας της “φαινομενικής κατανάλωσης”, ειδικά για πολλές χώρες όπου τα δεδομένα σχετικά με τις διακυμάνσεις αποθεμάτων, τις απώλειες ή τις βιομηχανικές χρήσεις οίνου, δεν είναι πλήρως γνωστά ή επεξεργασμένα. Σε μια άνευ προηγουμένου χρονιά, όπως το 2020, είναι πιθανές μεγάλες διαφορές στις συμπεριφορές των καταναλωτών και ως εκ τούτου, υπήρξε πρόσθετη δυσκολία κατά την εκτίμηση. Αυτές οι διακυμάνσεις μπορούν να συσχετιστούν με παράγοντες όπως τα μέτρα περιορισμού, η διακοπή του καναλιού Horeca, η έλλειψη τουρισμού, καθώς και με τις μεγάλες διαφορές στην ελαστικότητα ζήτησης στις διαφορετικές χώρες. Επιπλέον, θα πρέπει να σημειωθεί η αξιοσημείωτη αναθεώρηση της κινεζικής κατανάλωσης οίνων, η οποία έχει καταστήσει την Κίνα τον βασικό παράγοντα μείωσης των επιπέδων κατανάλωσης τα τελευταία χρόνια.

Οι ΗΠΑ διατηρούν την πρώτη θέση ως η χώρα με την υψηλότερη κατανάλωση παγκοσμίως, διατηρώντας τα επίπεδα κατανάλωσης ρεκόρ του 2019, ύψους 33,0 mhl, παρά τις συνέπειες της υγειονομικής κρίσης, αποδεικνύοντας την ανθεκτικότητα της αμερικανικής αγοράς. Αυτό θα μπορούσε να οφείλεται στα σχετικά λιγότερο αυστηρά μέτρα περιορισμού, καθώς και στην αξιοσημείωτη ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου στις ΗΠΑ.

Η κατανάλωση οίνων στην Ε.Ε., η οποία αντιπροσώπευε το 48% της παγκόσμιας κατανάλωσης το 2020, διαμορφώθηκε στο επίπεδο του 2019, ήτοι σε περίπου 112 mhl. Σε επίπεδο χωρών, η Γαλλία παρουσιάζει την υψηλότερη κατανάλωση (24,7 mhl), χωρίς μεταβολή σε σχέση με το 2019, και ακολουθούν η Ιταλία (24,5 mhl, +7,5%), η οποία έφτασε στο υψηλότερο επίπεδο κατανάλωσης της τελευταίας δεκαετίας, η Γερμανία (19,8 mhl, +0,2%) και η Ισπανία (9,6 mhl, -6,8%).

Εκτός Ε.Ε., η κατανάλωση οίνων αυξήθηκε στο Ην. Βασίλειο (13,3 mhl, +2,2%), που κατέχει την 5η θέση παγκοσμίως ως προς την κατανάλωση, και τη Ρωσία (10,3 mhl, +3%). Αντίθετα, μείωση κατά 1,6% κατέγραψε η κατανάλωση οίνων στην Ελβετία (2,6 mhl).

Η κατανάλωση οίνων στην Κίνα εκτιμάται ότι ανήλθε σε 12,4 mhl, παρουσιάζοντας δραματική πτώση 17,4% σε σχέση με το 2019. Τα ιδιαίτερα αυστηρά μέτρα περιορισμού κατά το πρώτο τρίμηνο του έτους έπαιξαν σίγουρα ένα ρόλο, ωστόσο, το γεγονός ότι πρόκειται για την τρίτη συνεχόμενη χρονιά απότομης πτώσης, έχει οδηγήσει τον ΟΙΒ στην εκτίμηση ότι η ραγδαία αύξηση της κατανάλωσης οίνων που ξεκίνησε στις αρχές του αιώνα φαίνεται να έχει φτάσει στο τέλος της. Η Ιαπωνία, η δεύτερη χώρα με την υψηλότερη κατανάλωση στην Ασία, δείχνει σταθερό επίπεδο κατανάλωσης για έβδομο συνεχόμενο έτος, εκτιμώμενο σε 3,5 mhl.

Αύξηση κατέγραψε η κατανάλωση στην Αργεντινή (9,4 mhl, +6,5%), στη Βραζιλία (4,3 mhl, +18,4%), και στη Χιλή (1,8 mhl, +1,4%). Αντίθετα, δραματική πτώση της κατανάλωσης σημειώθηκε στη Ν. Αφρική (3,1 mhl, -19,4%), η οποία συνδέεται σίγουρα με την κρίση Covid-19, καθώς οι πωλήσεις αλκοόλ απαγορεύτηκαν (ακόμη και οι διαδικτυακές πωλήσεις) για διάστημα 14 εβδομάδων. Στην Αυστραλία, η οποία κατέχει τη 10η θέση παγκοσμίως ως προς την κατανάλωση, η κατανάλωση οίνων το 2020 εκτιμάται σε 5,7 mhl, επίπεδο μειωμένο κατά 3,7% σε σχέση με το 2019.

Δ. Διεθνές εμπόριο οίνου

Το 2020, οι παγκόσμιες εξαγωγές οίνων (το άθροισμα των εξαγωγών όλων των χωρών) εκτιμώνται σε 105,8 εκ. εκατόλιτρα σε όγκο και 29,6 δισ. ευρώ σε αξία, έχοντας καταγράψει πτώση κατά 1,7% σε όγκο και 6,7% σε αξία σε σχέση με το 2019. Αυτό το αποτέλεσμα οφείλεται στο συνδυασμό διαφόρων παραγόντων: το σημαντικό πλήγμα που αντιμετώπισαν οι διεθνείς αγορές κατά το πρώτο εξάμηνο λόγω της πανδημίας Covid-19, καθώς και την επιβολή εμπορικών φραγμών ως συνέπεια των γεωπολιτικών εντάσεων, όπως π.χ. οι αμερικανικοί δασμοί έναντι ορισμένων χωρών της ΕΕ (ιδίως της Γαλλίας, της Ισπανίας και της Γερμανίας), οι κινεζικοί δασμοί στα αυστραλιανά κρασιά και η αβεβαιότητα του Brexit σχετικά με τις μελλοντικές διοικητικές διαδικασίες για το εμπόριο με τις υπόλοιπες 27 χώρες της ΕΕ.

Από άποψη αξίας, η Γαλλία διατήρησε την πρώτη θέση ως ο σημαντικότερος παγκόσμιος εξαγωγέας, με εξαγωγές αξίας 8,7 δισ. ευρώ το 2020. Ωστόσο, το περασμένο έτος καταγράφηκαν σημαντικές μειώσεις στην αξία των εξαγωγών των μεγαλύτερων εξαγωγικών χωρών, όπως της Γαλλίας (-10,8%), της Γερμανίας (-16%), της Ιταλίας (-2%), της Χιλής (-7%)μ των ΗΠΑ (-9%) και της Ισπανίας (-3%). Οι μόνες χώρες μεταξύ των κυριότερων εξαγωγέων που κατέγραψαν αύξηση της αξίας εξαγωγών ήταν η Νέα Ζηλανδία (+4%) και η Πορτογαλία (+3%).

Από άποψη όγκου, η Ιταλία αποτέλεσε τον μεγαλύτερο εξαγωγέα το 2020 με 20,8 mhl, αντιπροσωπεύοντας το 20% της παγκόσμιας αγοράς, παρά τη μείωση κατά 2,4%, με την Ισπανία, με 20,2 mhl (-5,9%) και τη Γαλλία με 13,6 mhl (-4,9%) να ακολουθούν. Συνολικά, οι τρεις αυτές ευρωπαϊκές χώρες αντιπροσωπεύουν το 52% της παγκόσμιας αγοράς. Ακολουθούν η Χιλή (8,5 mhl, -2,2%), η Αυστραλία (7,5 mhl, +0,5%), η Αργεντινή (4,0 mhl, +27%), οι ΗΠΑ (3,6 mhl, +1,8%), η Ν. Αφρική (3,6 mhl, -11,9%), η Γερμανία (3,4 mhl, -10,3%), η Πορτογαλία (3,1 mhl, +5,3%) και η Νέα Ζηλανδία (2,9 mhl, +6%).

Όσον αφορά τις εισαγωγές οίνων, το 2020 οι τρεις πρώτοι εισαγωγείς από άποψη όγκου ήταν το Ηνωμένο Βασίλειο, η Γερμανία και οι ΗΠΑ, οι οποίες αθροιστικά εισήγαγαν 41 εκ. εκατόλιτρα που αντιστοιχούν στο 39% του συνόλου παγκοσμίως. Σε αξία, οι τρεις αυτές χώρες αντιπροσωπεύουν το 38% των παγκόσμιων εισαγωγών κρασιού, φθάνοντας τα 11,5 δισ. ευρώ.

Ο σημαντικότερος εισαγωγέας παγκοσμίως σε όρους ποσότητας το 2020 είναι το Ην. Βασίλειο με 14,6 εκ. εκατόλιτρα (+4%), ενώ κατέχει τη 2η θέση ως προς την αξία εισαγωγών (3,8 δισ. ευρώ, -4%). Ακολουθεί η Γερμανία, η οποία κατέχει τη 2η θέση παγκοσμίως σε όγκο εισαγωγών (14,1 mhl) και την 3η ως προς την αξία (2,6 δισ. ευρώ). Οι ΗΠΑ βρίσκονται στην 3η θέση ως προς τον όγκο εισαγωγών (12,3 mhl), αλλά εξακολουθούν να κατέχουν την 1η θέση ως προς την αξία εισαγωγών (5,2 δισ. ευρώ), παρά τη σημαντική πτώση κατά 11% που κατέγραψαν. Η Κίνα κατέγραψε για τρίτη συνεχόμενη χρονιά σημαντική μείωση κατά 30% ως προς τον όγκο και 27% ως προς την αξία, φτάνοντας τα 4,3 εκ. εκατόλιτρα και το 1,6 δισ. ευρώ.

Ανά κατηγορία οινικού προϊόντος, οι εμπορικές συναλλαγές εμφιαλωμένων οίνων (< 2 λίτρων) αντιπροσώπευαν το 53% του όγκου συναλλαγών παγκοσμίως το 2020. Μεταξύ των μεγαλύτερων χωρών εξαγωγής, το μερίδιο των εξαγωγών εμφιαλωμένων οίνων ως προς τον όγκο ήταν πολύ υψηλό στη Γαλλία (71%), τη Γερμανία (73%), την Πορτογαλία (81%) και την Ιταλία (59%). Ως προς την αξία, το 2020, οι εμφιαλωμένοι οίνοι αποτελούσαν το 70% της συνολικής αξίας των εξαγόμενων οίνων παγκοσμίως, με την Πορτογαλία (92%), την

Αργεντινή (89%), τη Χιλή (81%) και την Αυστραλία (77%) να κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο εξαγωγών εμφιαλωμένων οίνων ως προς την αξία.

Από την πλευρά τους, οι εμπορικές συναλλαγές αφρώδους οίνου το 2020 κατέγραψαν μείωση τόσο σε όγκο (-5%) όσο και σε αξία (-15%), γεγονός που εξηγείται από τη μη διοργάνωση εκδηλώσεων, αλλά και τη διακοπή της εστίασης λόγω Covid-19. Ο αφρώδης οίνος καταλαμβάνει σημαντικό μερίδιο των εξαγωγών ως προς τον όγκο στην Ιταλία, τη Γαλλία και την Ισπανία (20%, 13% και 8% αντίστοιχα). Σε παγκόσμιο επίπεδο, οι αφρώδεις οίνοι αντιπροσωπεύουν το 9% σε όγκο και το 19% σε αξία των παγκόσμιων εξαγωγών οίνων.

Όσον αφορά το εμπόριο οίνων σε δοχεία με χωρητικότητα άνω των 2 λίτρων αλλά λιγότερο από 10 λίτρα, πιο συχνά αναφέρεται ως Bag-in-Box (BiB), το 2020 η κατηγορία αυτή αντιπροσωπεύει το 4% του παγκόσμιου όγκου εξαγωγών και το 2% της συνολικής αξίας. Η Γερμανία, η Νότιος Αφρική και η Πορτογαλία ήταν οι μεγαλύτεροι εξαγωγείς σε όγκο (17%, 11%, 10% αντίστοιχα) καθώς και σε αξία (9%, 8%, 5% αντίστοιχα). Το 2020, αυτή η κατηγορία σημείωσε τη μεγαλύτερη αύξηση σε σύγκριση με τους άλλους τύπους προϊόντων τόσο σε όρους όγκου (+12%) όσο και αξίας (+8%) σε σύγκριση με το 2019.

Τέλος, οι εξαγωγές χύδην οίνου (> 10 λίτρα) το 2020 παρέμειναν σταθερές ως προς τον όγκο σε σχέση με το 2019, ενώ αυξήθηκαν ως προς την αξία (+4%). Οι χώρες με το σημαντικότερο μερίδιο εξαγωγών ως προς τον όγκο είναι οι ΗΠΑ (63%), η Ισπανία (53%), η Αυστραλία (51%) και η Νότιος Αφρική (46%).

Ε. Πρώτες εκτιμήσεις συγκομιδής 2021 στο Νότιο Ημισφαίριο

Οι πρώτες εκτιμήσεις για την παραγωγή οίνου στο Νότιο Ημισφαίριο δείχνουν υψηλούς αναμενόμενους όγκους για το 2021 για την πλειονότητα των χωρών, με εξαίρεση την Αργεντινή και τη Νέα Ζηλανδία. Στην Αυστραλία, η παραγωγή εκτιμάται ότι θα ανέλθει στα 12,5 mhl (+18,4%), στη Βραζιλία στα 3,3 mhl (+71,6%), στη Χιλή 11,9 mhl (+15%), στη Νότιο Αφρική στα 10,5 mhl (+0,7%) και στην Ουρουγουάη στα 0,71 mhl (+1,4%). Αντίθετα, η Αργεντινή αναμένει πτώση 6,4% της παραγωγής της σε σχέση με πέρυσι, φτάνοντας τα 10,1 mhl, όπως και η Νέα Ζηλανδία, όπου αναμένεται πτώση 8,8% στα 3 mhl.

ΣΤ. Αντίκτυπος του Covid-19 στον αμπελοοινικό τομέα

Οι βασικές επιπτώσεις της πανδημίας Covid-19 στον αμπελοοινικό τομέα μπορούν να συνοψιστούν στις εξής:

1. Σημαντική ετερογένεια στις καταναλωτικές συμπεριφορές στις διάφορες χώρες, ανάλογα τόσο με τις καταναλωτικές συνήθειες των ατόμων (μερίδιο οίνων σε σχέση με τα υπόλοιπα αλκοολούχα ποτά, βάρος καναλιού Horeca κ.λπ.), αλλά και με τη χρονική διάρκεια και αυστηρότητα των μέτρων περιορισμού και των συναφών πολιτικών, όπως απαγορεύσεις πωλήσεων, καθώς και με τη σημασία του τουρισμού στην εθνική κατανάλωση οίνων.

2. Ριζική αλλαγή/μετατόπιση στα κανάλια διανομής, λόγω του πλήρους ή μερικού κλεισίματος του καναλιού Horeca (ξενοδοχεία, εστίαση, καφέ) προκαλώντας πτώση στην αξία των πωλήσεων και σε μικρότερο βαθμό στον όγκο, με ταυτόχρονη αύξηση των πωλήσεων μέσω ηλεκτρονικού εμπορίου και μεγάλων λιανοπωλητών, αντισταθμίζοντας τις απώλειες που προκλήθηκαν από το κλείσιμο του καναλιού Horeca.

3. Οι premium οίνοι επλήγησαν περισσότερο από το κλείσιμο των εστιατορίων και της διακοπής διοργάνωσης εκδηλώσεων γευστιγνωσίας, σε αντίθεση με άλλους παραγωγούς που συνεργάζονταν με μεγάλους χονδρέμποροι και οι οποίοι είχαν καλές αποδόσεις.

Με εξαίρεση του Prosecco, ο αφρώδης οίνος είναι η κατηγορία που υπέφερε περισσότερο (μείωση 18% σε όγκο, απώλειες 1 δισ. ευρώ). Αντίθετα, οι πωλήσεις οίνων σε κουτί παρουσίασαν απότομη αύξηση του όγκου και της αξίας πωλήσεων στις ΗΠΑ, το Ηνωμένο Βασίλειο, την Ιαπωνία και τις Σκανδιναβικές χώρες.

4. Μεταβολές στα παγκόσμια εμπορικά πρότυπα λόγω του συνδυασμού της αναμενόμενης μείωσης της παγκόσμιας ζήτησης λόγω της κρίσης Covid-19 και της επιβολής νέων εμπορικών εμποδίων (δασμοί των ΗΠΑ, δασμοί της Κίνας για το αυστραλιανό κρασί, Brexit).

Κλείνοντας, ο Γενικός Διευθυντής του OIV τόνισε ότι τα διδάγματα που αντλήθηκαν από

αυτήν την κρίση θα διαμορφώσουν το μέλλον του τομέα, σημειώνοντας ότι η νέα 'κανονικότητα' θα διαφέρει από αυτή που γνωρίζαμε έως σήμερα. Σύμφωνα με τον ίδιο, υπάρχει άμεση ανάγκη οι οινοπαραγωγοί να προσαρμοστούν στα νέα δεδομένα, προκειμένου να μπορέσουν να επιβιώσουν. Η προσαρμογή αυτή περιλαμβάνει τη διαφοροποίηση των αγορών και των καναλιών διανομής, την ενσωμάτωση διαδικτυακών και offline υπηρεσιών, την ευρύτερη χρήση των λύσεων που προσφέρει η τεχνολογία. Από την πλευρά τους, οι κυβερνήσεις θα πρέπει να αποδώσουν τη σημασία που αρμόζει στον αμπελοοινικό τομέα, αναγνωρίζοντας την οινοπαραγωγή ως βασική δραστηριότητα και παρέχοντας έμπρακτη υποστήριξη στους αμπελουργούς και οινοπαραγωγούς που έχουν πληγεί ιδιαίτερα από την διακοπή λειτουργίας του καναλιού Horeca.

Το δελτίο τύπου της συνέντευξης, η παρουσίαση του Γεν. Δ/ντή του ΟΙV, καθώς και η έκθεση του Οργανισμού σχετικά με την κατάσταση του αμπελοοινικού τομέα το 2020 έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Οργανισμού και συγκεκριμένα στο σύνδεσμο <https://www.oiv.int/en/2020-a-year-of-resilience>.